

Veel pensioenfondsen hebben grote twijfels

Kabinet wil naar individuele pensioenpotjes

Het nieuwe kabinet wil begin volgend jaar overeenstemming bereiken met werknemers en werkgevers over een nieuw pensioencontract. Dit moet individuele pensioenpotjes mogelijk maken. Tegenstellingen zijn er nog voldoende. Veel pensioenfondsen hebben grote twijfels over dit persoonlijk pensioen. De vakbonden willen bovendien minder kans op kortingen en meer kans op indexatie. Daar hebben gepensioneerden dan ook baat bij. Een mogelijke uitvoering vindt trouwens pas plaats in 2020.

Overigens wil het kabinet de huidige collectieve uitvoering en de verplichte deelname aan pensioenfondsen behouden. Het volgt in grote lijnen het vorige kabinetsbeleid dat onder staatssecretaris Klijsma weinig voortgang boekte. Ook doordat het overleg in de Sociaal-Economische Raad (SER) over een nieuw pensioencontract bijzonder moeizaam verloopt. Maar een hervorming zonder de sociale partners is kansloos.

Doorrekeningen

Eind oktober kwamen de pensioenfondsen met hun doorrekeningen van de voorgestelde pensioenhervorming. Die beloven niet veel goeds voor een akkoord. Het persoonlijke pensioen levert namelijk minder op dan het huidige stelsel wanneer het tegenzit op de financiële markten. Er staat wel tegenover dat wanneer de beurskoersen hard stijgen, het pensioenresultaat ook beter is. Maar de doorrekeningen leiden bij veel pensioenfondsen alvast tot grote twijfels over de haalbaarheid van het persoonlijke pensioen. Me-

taalfonds PMT en BpfBouw zijn uitermate kritisch, terwijl ABP en Zorg en Welzijn er wel oren naar hebben. De meeste ondernemingspensioenfondsen willen liefst helemaal geen hervorming.

Geen pech- en gelukgeneraties

De vakbonden stellen als voorwaarde dat een nieuw pensioenstelsel een beter pensioen oplevert, met minder kans op kortingen en meer kans op indexatie. Bovendien mogen er geen 'pech- en geluk-generaties' ontstaan, door een meezittende of juist tegenvallende economische periode. Het persoonlijke pensioenpotje vermindert die risicodeling tussen jong en oud juist sterk. In de doorgerekende variant is gekeken naar een stelsel met een persoonlijk pensioenvermogen voor iedere werkende deelnemer, met daarnaast een kleine collectieve buffer om schokken op te vangen. Het resultaat bij tegenwind is minder goed dan bij een collectief systeem. Dit komt volgens kenners door de geringe omvang van de buffer, doordat die niet nega-

Het VGEO-bestuur en de redactie van deze Nieuwsbrief wensen de VGEO-leden fijne feestdagen en een gezond 2018 toe.

tief mag worden, en doordat die alleen met aandelenrendementen gevuld worden. Het gewenste alternatief zou zijn dat de buffer zowel groot als negatief mag zijn. Dus dat hier bij onderrendement ook mag worden ingeteerd.

Afschaffen doorsneepremie

Het kabinet wil ook de doorsneepremie afschaffen. Dit heeft het kabinet wel in eigen hand. Daarmee wordt bovendien alvast

aan een belangrijke voorwaarde voor een nieuw stelsel voldaan. Dit maakt het namelijk eenvoudiger om over te stappen op persoonlijke pensioenpotten. Bij de gangbare pensioenregelingen met een doorsneepremie betalen alle werknemers eenzelfde premiepercentage voor dezelfde pensioenopbouw. Jongeren betalen daardoor relatief veel. Hun inleg kan immers over een langere tijd

vervolg pag.2 >

Pensioen is nu de zaak van een minister

In het nieuwe kabinet vallen pensioenen onder minister Koolmees van Sociale Zaken. Hij neemt dit dossier over van Jetta Klijsma (PvdA). Zo krijgt de minister er zelf weer verantwoordelijkheid voor, in plaats van de staatssecretaris. Hij heeft ervaring met het onderwerp pensioenen.

Wouter Koolmees (1977) kwam in 2010 voor D66 in de Tweede Kamer. Daarvoor werkte hij bijna zeven jaar als ambtenaar bij Financiën en was hij ruim vier jaar onderzoeker bij het Nederlands Economisch Instituut. In zijn eerste periode in de Tweede Kamer was hij namens zijn fractie woordvoerder pensioenen. In die tijd diende Koolmees met Jesse Klaver van GroenLinks onder meer een motie in om over te stappen van een actuele dekkingsgraad naar een dekkingsgraad op basis van een voortschrijdend gemiddelde. Dit plan werd pas drie jaar later werkelijkheid met de invoering van het zogenoemde nieuw financieel toetsingskader. Twee jaar terug noemde Koolmees in het tijdschrift van het Verbond voor Verzekeraars het pensioenstelsel een onderwerp dat schreeuwt om aandacht. „Er zijn grote stappen nodig, maar het lijkt wel of het kabinet de handdoek in de ring gooit. Zeker bij pensioenen heb je met lange overgangstermijnen te maken. Het duurt zomaar tien, vijftien jaar voordat je een koerswijziging tot stand kan brengen.” Als minister staat Koolmees nu zelf aan het roer en kan hij vaart zetten achter de hervormingen die volgens hem noodzakelijk zijn.

IN DIT NUMMER

Pensioenfondsen belegden 152 miljard	2	ECB begint met afbouwen	6
Van de bestuurstafel	3	Hoge rekening Mijn Overheid	6
Historisch boek Elsevier	4	Doodgewoon	7
Nieuwjaarsreceptie Amsterdam	5	Willem Pluygers 103 overleden	8

COMMENTAAR

Hoe verwachtingsvol klopte uw hart?

Met hoeveel verwachting klopte uw hart voor deze nieuwe coalitie zijn/haar plannen ontvouwd? Werd het voor U de roe of wat pepernoten? Dit laatste lijkt het vooruitzicht voor gepensioneerden met een klein pensioentje bovenop hun AOW. Maar de roe wordt pijnlijker gehanteerd. De meeste gepensioneerden met hogere inkomens gaan er met 0,5% tot 1,3% op achteruit. Want de pensioenen worden voor het zoveelste jaar niet of nauwelijks geïndexeerd. Wat waarschijnlijk wel stijgt is de inflatie met 1,4%. Hoe het voor- of nadeel in je portemonnee werkelijk uitpakt ontdek je pas als de belastingheffing over 2018 binnen is. Nog zo'n anderhalf jaar wachten dus. Als we het maatschappelijk strijdtonel overzien behoort het gros van de gepensioneerden nog steeds tot een achtergestelde bevolkingsgroep. Onze werkende landgenoten, met name de vergeten middengroep, wordt door deze coalitie toeschietelijker bejegend. Geen reden tot jaloezie. Komt dit doordat de vakbonden zich hiervoor sterker maken? Wellicht. Maar in verrassende tegenstelling tot het niet zo verre verleden zetten vakbonden zich nu meer in voor de ouderen, ook niet-vakbondsleden. Want ja, iedereen wordt een keertje oud toch?

Oude vossen

Aan de vakbonden lijkt het dus ook niet meer te liggen. Aan wie of wat dan wel? Aan een niet realistische onsamenhangende ouderdoms- en pensioenvisie van deze overheid. Laten we vooral ook de hand in eigen boezem steken. Politieke belangenvertegenwoordigers zoals 50-plus maken er ook een rommeltje van. Oude vossen die hun haren kwijt raakten maar niet hun streken. En dan zijn er nog de twee gescheiden maar belangrijkste overkoepelende belangenorganisaties voor gepensioneerden, de NVOG en KNVG. Kom op oudjes, stop eens met dat gekissebis. Wordt volwassen en maak één duidelijke vuist richting Den Haag. Daar lachen ze in hun vuistje om al die onenigheid. Met hun hartelijke dank natuurlijk! Niettemin mijn beste wensen voor U.

Harry Nijhuis

vervolg van pag.1 >

aangroeien. Oudere werknemers betalen juist naar verhouding weinig omdat ze een korte horizon hebben tot aan hun pensioen. Deze situatie was en is geen probleem als iedereen werknemer blijft met een pensioenregeling. Wie halverwege besluit zelfstandige te worden, profiteert daarna niet meer van de relatief lagere premie.

Meer rechten opbouwen

Het nieuwe kabinet wil de uniforme premie voor jonge en oude werknemers handhaven. Maar jongeren gaan daar meer pensioenrechten voor opbouwen dan ouderen. Dat heet degressieve opbouw. Daaraan hangt wel een fors prijskaartje van naar schatting €60 miljard voor de huidige pensioendeelnemers, met name mensen van rond de 45 jaar. Die hebben wel de lasten van de doorsneepremie gehad, maar krijgen niet de lusten. Het kabinet wil dit gedeeltelijk fiscaal compenseren. Pensioenfonds Openbaar Vervoer noemt nog een ander punt: Veel buschauffeurs krijgen pas op latere leeftijd voor het eerst een vast contract, wegens losse baantjes voor die tijd. Zo beginnen ze relatief laat met pensioenopbouw. Dankzij de doorsneesystematiek kunnen ze nog

een deel van de verloren jaren inhalen. Als de doorsneepremie wordt afgeschaft, bouwen deze mensen tot 20% minder pensioen op. Dit speelt ook in andere sectoren zoals de horeca.

Negatieve buffer

De komende maanden kunnen sociale partners nog sleutelen aan de voorstellen. Maar de speelruimte is wel beperkt door het regeerakkoord. Van het nieuwe kabinet mag er niet alsnog een negatieve buffer worden ingevoerd. Maar veel pensioenfonds en vakbonden willen dat juist wel. Het helpt tegen uitschieters naar beneden in het pensioenresultaat. Maar het betekent ook dat risico's kunnen worden doorgeschoven naar volgende generaties. Directeur Inge van den Doel van PMT legt het echter in het Financieel Dagblad glashelder uit: „Premie en beleggingsresultaat is altijd gelijk aan pensioen plus buffer. Dat is altijd zo, in welk systeem dan ook. Er waren misschien wel mensen die dachten, als we het anders gaan doen komt er een veel beter resultaat uit, maar dat is niet zo.” Wanneer de buffer beperkt blijft tot 10% zoals in het regeerakkoord staat en niet negatief mag zijn, krijg je vanzelf een volatiele pensioenopbouw

Pensioenfonds belegden 152 miljard euro in Nederland

Nederlandse pensioenfonds belegden in 2016 152 miljard euro in Nederlandse aandelen, vastgoed, obligaties, infrastructuur en hypotheek. Dit komt neer op 12,4 procent van het totaal door de Fondsen belegde vermogen van 1224 miljard euro. Verzekeraars belegden

„Laten we hopen dat men eens afstapt van het idee dat er enorme buffers voor over 30 jaar moeten worden aangelegd.”

**Hoofdredacteur
Roelof Jan Mulder
in 'Ons Pensioen'**

40 procent in Nederlandse aandelen, goed voor 193 miljard euro. Dit blijkt uit onderzoek van de Nederlandse Investeringsinstelling.

HOOFDREDACTIE: Harry Nijhuis **EINDREDACTIE:** Jeroen Hogendorp
VORMGEVING: Jos Wachelder
BIJDRAGEN: Wil Langenbarg
REDACTIEADRES: Veenweg 21a, 7055 BP Heelweg, Tel.: (0315) 24 14 72
E-MAIL: harwil@planet.nl **WEBSITE:** www.vgeeo.nl

VRAGEN OF MEDEDELINGEN? Als er veranderingen optreden, bijvoorbeeld door verhuizing of overlijden, kunt u dit kenbaar maken bij onze penningmeester Ger de Rooij, Grootweg 12, 1647 CN Berkhout. Tel : 0229-553054 E-mail: penningmeester@vgeeo.nl M. 06-37349696
Voor zaken betreffende bestuur en organisatie kunt u contact opnemen met Mary van Dort - van der Pels, Lange Dreef 18, 6641 WL Beuningen. Tel: (024) 6771000 E-mail: mvandort4650@gmail.com

LIDMAATSCHAP EN CONTRIBUTIE VGEEO-leden betalen jaarlijks € 14,- contributie. Een vrijwillige verhoging van deze bedragen wordt zeer op prijs gesteld. Contributie s.v.p. overmaken op ING-rekening NL27 INGB 0000 100 802. t.n.v. Vereniging van Gepensioneerden Elsevier-Ondernemingen, Doetinchem. Nadere informatie Ger de Rooij Tel : 0229-553054 E-mail: penningmeester@vgeeo.nl

**DE VOLGENDE NIEUWSBRIEF VERSCHIJNT APRIL 2018.
KOPIJ MOET UITERLIJK 18 MAART BINNEN ZIJN.**

ES ELSEVIER SENIOREN NIEUWSBRIEF
NIEUWSBRIEF

Debat over rekenrente laait weer op

Door de lage rente zijn pensioenfondsen al een tijd in de problemen. Recent laait de discussie over de rekenrente weer op. In september schreef de bekende emeritus professor economie Bernard van Praag samen met ABN-Amro-econoom Han de Jong een ingezonden stuk in NRC met de titel 'DNB rekent zich arm met onze pensioenen'.

Zij zijn het oneens met de vele geluiden dat het stelsel onhoudbaar is en drastisch hervormd moet worden. De auteurs betogen dat een te strenge DNB de pensioenfondsen ten onrechte kan dwingen tot kortingen of niet-indexeren, terwijl er in feite niks aan de hand is. Dit gaat vooral over het bepalen of een fonds aan zijn toekomstige verplichtingen kan voldoen. Welk rendement is reëel te verwachten? Over de afgelopen honderd jaar blijkt het rendement over alle fondsen gemiddeld ruim 5 procent te zijn. Het ABP behaalde de afgelopen 24 jaar gemiddeld 7,7 procent. Maar DNB eist berekening met een 'risicovrije marktrente' die nu zo'n 1,3 procent bedraagt. Met alle gevolgen van dien voor de dekingsgraad. Van Praag en De Jong vinden het verschil tussen 5 en 1,3 procent bizar groot, en stellen voor een realistisch maar veilig rendement te hanteren (zonder een exact percentage te noemen).

Onnodig negatief

De strenge eisen van DNB leiden tot een onnodig negatieve sfeer rond onze pensioenfondsen. Hoewel veel fondsen uitstekende rendement behalen, kunnen ze de pensioenen toch niet indexeren. Miljoenen (aansstaand) gepensioneerden worden hiermee tekort gedaan. Bovendien tast de negatieve voorstelling van zaken het vertrouwen in het stelsel aan. Wat weer leidt tot de roep om hervormingen, van een vermeend 'onhoudbaar' stelsel. Belangrijke aspecten zoals risicodeling, collectiviteit en verplichtstelling komen zo nodeloos op de tocht te staan.

50-plus

Ook 50Plus liet zich horen over de rekenrente. Zij hadden al eerder voorgesteld om zolang de Europese Centrale Bank met zijn opkoopprogramma doorgaat, de rekenrente vast te stellen op minimaal 2 procent. Dat voorstel werd in september door Kamerlid Martin van Rooijen in de Tweede Kamer verdedigd. Daardoor zal de dekingsgraad van

de fondsen met 6% stijgen en zullen pensioenkortingen in 2020 en 2021 niet of nauwelijks nodig zijn, veronderstelt hij.

Het verhogen van de rekenrente „kost geen geld, het levert zelfs geld op in de vorm van door de overheid minder uit te keren toeslagen en je maakt tien miljoen mensen blij”, zegt Van Rooijen. Hij voelt zich gesteerd door het Centraal Planbureau dat heeft berekend dat zijn plan een beperkt generatie-effect heeft. Jongeren gaan er op lange termijn maximaal 1% op achteruit ten opzichte van mensen die vóór 1961 geboren zijn. Van Rooijen legt het argument naast zich neer dat 50Plus de problemen bij pensioenfondsen voor zich uitschuift, waardoor nieuwe generaties de rekening betalen. „Het vermijden van kortingen heeft een klein kaseffect, maar dat is verwaarloosbaar”, stelt hij.

Een tegengeluid komt van Casper van Ewijk, directeur van Netspar, een kennisnetwerk voor pensioen. Hij zegt dat we al een verhoogde rekenrente gebruiken in de vorm van de zogenoemde ufr (ultimate forward rate), de rente over heel lange periodes (meer dan 20 jaar). „Als je de rekenrente kunstmatig verder verhoogt, kun je nu misschien kortingen voorkomen, maar dan zijn de vijftigers straks het kind van de rekening. Die kunnen indexatie dan wel vergeten.”

ER ZIJN TWEE WISSELINGEN IN HET BESTUUR op komst: Paul Klein heeft de uitnodiging aanvaard om het bestuur te komen versterken. Hij was al actief voor onze vereniging als back-up van Gerard Roza voor het beheer van de website, en als fotograaf bij onze bijeenkomsten. Paul is nu aankomend lid van het bestuur en tevens van de PR-commissie, in afwachting van goedkeuring op de Algemene Ledenvergadering. Verder kregen we de onverwachte mededeling dat Mary van Dort na de ALV volgend jaar zal stoppen als secretaris. Het gebeurde te vaak dat zij zich door diverse omstandigheden af moest melden voor een bestuursvergadering en Mary ziet daar ook geen verandering in komen. We gaan dus op zoek naar een nieuwe secretaris, maar ook naar een extra lid. Net als eerder verwelkomen we graag vrouwelijke bestuursleden, en mensen uit het oosten van het land (voormalig medewerkers van Reed Business).

NAMENS DE PR-COMMISSIE laat Elly Tjoa weten diverse complimenten over het uitje naar Zwolle te hebben ontvangen. De dag werd algemeen als een succes ervaren. Positief was ook dat de kosten beduidend lager zijn uitgevallen dan begroot. Voor 2018 heeft de PR-commissie Dordrecht op het oog.

HET IS BEKEND DAT PENSIOENFONDS PGB regelmatig een voorlichtingsdag houdt voor aanstaand gepensioneerden. Het bestuur gaat er achteraan om langs die weg leden te werven voor onze vereniging.

ELSEVIER AMSTERDAM BLIJKT EEN PROBLEEM TE HEBBEN met het uitnodigen van gepensioneerden voor de nieuwjaarsreceptie. Vroeger ging dat via adreslijsten van SPEO, maar sinds deze is opgeheven gaat dat niet meer. De laatste keer is gebruik gemaakt van een verouderde en onjuiste lijst. Omdat voormalig werknemers van Elsevier Amsterdam wel van harte welkom zijn, zal nu een oproep via VGEO rondgestuurd worden, dat belangstellenden zich kunnen aanmelden. (De receptie van het Millenniumgebouw wil namelijk graag weten wie ze kunnen verwachten.)

VOORZITTER HENK VAN DER RIJST zal een ontmoeting hebben met de nieuwe directeur van RELX-Nederland, Alexander van Boetzelaer, over de sponsoring van VGEO in de komende jaren.

PENNINGMEESTER GER DE ROOIJ kon goed nieuws melden: volgens de laatste schatting besluit de VGEO-begroting 2017 met een positief saldo. Het budget ging uit van een klein negatief resultaat. De belangrijkste oorzaak zijn flink lagere kosten dan verwacht voor drukken en verzenden, en voor evenementen (Zwolle). Volgend jaar zal echter de bijdrage van Reed Business wegvallen en wordt een ongeveer neutraal resultaat verwacht. Mocht ook de sponsoring door Elsevier afnemen, dan komen we negatief uit.

WE HEBBEN PER HALF NOVEMBER 406 leden, dat zijn er 32 minder dan begin van het jaar. Voor 2018 heeft zich nog maar één nieuw lid aangemeld.

ER BLIJKT EEN FORS AANTAL MENSEN met een Reed-Elsevier verleden lid te zijn van de VVG-PGB maar niet van VGEO. Hun contributie wordt ingehouden op het pensioen dat PGB uitkeert. We gaan deze mensen benaderen om via ons lid te worden. Voorwaarde is wel dat zij een mailadres opgeven, anders wordt het te begroetelijk (portokosten).

DE LAATSTE DRIE MAANDEN was het gemiddelde aantal bezoeken aan onze website 539 per dag. Het aantal unieke bezoekers per maand bedroeg in die periode 2190. Zoals altijd trokken de foto's veel belangstelling. Ditmaal vooral die van het uitje naar Kröller-Müller in 2012.

Het nieuwe kabinet en uw portemonnee

Omdat de formatie zolang geduurd heeft, zijn de gevolgen van het regeerakkoord voor de huishoudportemonnee in 2018 beperkt. Er was gewoon geen tijd meer om veranderingen nog per 1 januari te laten ingaan. Veel zaken veranderen pas in 2019 of zelfs nog later. Wat koopkracht betreft gaan ouderen met alleen AOW, of daarbij een klein pensioen, er volgend jaar gemiddeld nog iets op vooruit. Maar de meeste gepensioneerden met hogere inkomens gaan er met 0,5% tot 1,3% op achteruit. Dat komt vooral doordat de pensioenen waarschijnlijk niet of nauwelijks geïndexeerd zullen worden, terwijl de inflatie naar verwachting 1,4% zal bedragen.

Risico van pensioenkorting is verder afgenomen

Het aantal pensioenfondsen met een dekkingsgraad waarbij gekort moet worden, neemt af door de stijgende dekkingsgraden. Dat blijkt uit cijfers van De Nederlandsche Bank (DNB) over het derde kwartaal. Maar doordat vooral de grote pensioenfondsen nog in onderdekking zijn, dreigen er nog steeds kortingen op circa twee derde van de Nederlandse pensioenen. Pensioenfonds PGB had per 31 oktober een beleidsdekkingsgraad van 104,7%. Dat is een vol procentpunt meer dan per 30 september. Als dit zo blijft tot 31 december, en die kans is groot, hoeft er niet gekort te worden.

Eind september had volgens DNB nog 29% van de pensioenfondsen een dekkingsgraad van minder dan 104,2%, het minimaal vereiste. Bij deze 63 pensioenfondsen zijn 68% van alle actieve en 65% van alle pensioengerechtigde deelnemers aangesloten. Vorig kwartaal zat nog 37% van de pensioenfondsen met hun beleidsdekkingsgraad on-

der de kortingsgrens. Na de duikende dekkingsgraden vorig jaar, tot rond de 90%, zijn die dit jaar aan een stevige opmars bezig. De waarde van beleggingen stijgt, met name door hogere aandelenkoersen. Tegelijkertijd daalt de contante waarde van toekomstige pensioenverplichtingen door langzaam stijgende rente.

Kijken naar het gemiddelde

Om te beslissen of wel of niet gekort moet worden, kijkt DNB naar de zogeheten beleidsdekkingsgraad op de laatste dag van het jaar. Dat is het gemiddelde van de feitelijke actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden. Een pensioenfonds dat vijf jaar op rij op 31 december een beleidsdekkingsgraad van minder dan 104,2% heeft, moet korten. Voor de meeste fondsen die nog in onderdekking zijn, breekt dit moment aan in 2020 of 2021. Maar staat de dekkingsgraad op oudejaarsdag boven de minimale grens, dan is de kortingsdreiging voor de komende vijf jaar weer van de baan.

Historisch boek Elsevier in druk verschenen

Het lang uitgestelde historische boek over uitgeverij Elsevier is zojuist in druk verschenen. Tot vreugde van auteur en historicus Sjors de Heuvel en ongetwijfeld veel Elsevirianen. Het VGEO-bestuur besloot voor zijn leden 100 exemplaren extra te laten drukken. Dit vanwege de beperkte oplage die door RELX bedoeld is voor zakelijke relaties.

Oorspronkelijk was het plan zo'n 10.000 exemplaren van dit boek (500 pagina's) te drukken. Dat is later teruggebracht tot 3.000. Bovendien is het boek nu alleen Engelstalig. Elsevier brengt het boek niet in de handel. De oplage wordt kosteloos onder zakenrelaties verspreid. Voor de samenstelling van dit boek deed Sjors mede een beroep op de VGEO-leden om hem informatie en foto's over het bedrijf te zenden. Uit erkentelijkheid hiervoor wil hij iedereen die hem materiaal zond een gratis exemplaar van het boek laten toesturen. Van het aanvanke-

lijke voornemen om elk VGEO-lid een exemplaar gratis te verstrekken moet vanwege de kosten worden afgezien. Bij het ter perse gaan van deze Nieuwsbrief was er nog geen gedrukt exemplaar van het boek beschikbaar. Op basis van een ons toegezonden PDF blijkt het rijk te zijn geïllustreerd met onder meer foto's waar velen oud-collega's op zullen herkennen. We komen volgend jaar nog op het volledige boek terug met een recensie. Het boek is te bestellen voor 20 euro. Hier zijn extra kosten zoals verpakken en verzenden bij inbegrepen. Geïnte-

resseerden kunnen zich aanmelden voor dit boek door het sturen van een email naar penningmeester@vgeo.nl of het sturen van een brief naar Penningmeester VGEO Grootweg 12 1647 CN Berkhout. De oplage is beperkt. Boek komt uit rond jaarwisseling. Meldt U dus snel aan. Wacht met betalen tot U bericht ontvangt van de penningmeester tel.0229-553054.

Toename aantal werkende ouderen

Er zijn bijna twee keer zoveel 55-plussers aan het werk als in 2003. Dat maakte het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in oktober bekend. Eén op de vijf volwassenen met een betaalde baan is tegenwoordig een 55-plusser. Dat was in 2003 nog één op tien.

Die stijging komt ten eerste door de vergrijzing: er zijn meer mensen tussen de 55 en 75 jaar dan destijds. Het aantal steeg van 3 miljoen naar 4 miljoen vorig jaar. Van hen hadden er 1,6 miljoen betaald werk, dus 40 procent. In 2003 was dat nog maar 27 procent. Bovendien is de arbeidsparticipatie, vooral van 60-plussers, sterk toegenomen. Dat heeft te maken met de afschaffing van de VUT en andere vormen van vroegpensioen. Vooral onder zestigers steeg de arbeidsparticipatie, zowel bij vrouwen als bij mannen. Van de vrouwelijke 60-plussers was vorig jaar 43 procent aan het werk, van de mannelijke 63 procent.

Na hun vijftenzestigste stoppen de meesten met werken. Slechts één op de tien 65-plussers werkt. Zij zijn meestal zelfstandige of hebben een flexibel dienstverband; bijna niemand werkt nog voltijd. Conservator en bibliothecaris zijn de meest vergrijpde beroepen: meer dan de helft is 55-plusser. Direct daarna volgen buschauffeurs en trambestuurders.

Verdwijnen van acceptgiro uitgesteld

De datum van 1 januari 2019 voor het stoppen met de acceptgiro is voor onbepaalde tijd uitgesteld. Wanneer het gebruik sterk is afgenomen, mag elke bank zelf bepalen er helemaal mee te stoppen. Maar dat mag niet eerder dan 1 januari 2019 en de feitelijke beëindiging kan pas na een jaar na aankondiging. Daartoe is besloten na overleg met banken en gebruikers. Goede doelen en sommige consumenten gebruiken de acceptgiro nog relatief veel. Dit blijkt uit onderzoek onder verzenders en betalers van acceptgiro's. Wie niet wil of kan internetbankieren, kan zonder acceptgiro nog steeds betalingen uitvoeren met een overschrijvingskaart.

Verzilveren overwaarde huis moet ruimer kunnen

In Nederland zijn nauwelijks financiële instellingen die ouderen helpen de overwaarde van hun woning te verzilveren. Dit stelt Marja Elsinga, hoogleraar Volkshuisvesting aan de TU Delft, teleurgesteld vast. De totale overwaarde van Nederlandse woningen wordt op 500 miljard euro geschat. Daarvan zit 80% bij 50-plussers.

In Groot-Brittannië en de VS is het verzilveren ruimer mogelijk. Nederlandse gepensioneerden hebben een gemiddelde overwaarde van 257.000 euro op hun woning. Elsinga wijst er op dat de overheid wil dat ouderen langer thuis blijven wonen. Dan zou het ook handig zijn als je een tweede hypotheek kunt nemen om de woning te verbouwen in geval je hulpbehoevender wordt, vindt Elsinga. Zij ziet voor de overheid een rol weggelegd om de markt open te breken. Het geld van de overwaarde zou bijvoorbeeld gebruikt kunnen worden om de zorgkosten te betalen. In de VS staat de overheid garant voor een eventuele restschuld zodat banken minder risico lopen.

Welkom bij nieuwjaarsreceptie Amsterdam

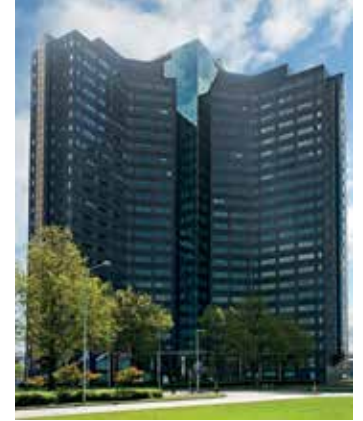
De Nieuwjaarsreceptie van voorheen Reed Elsevier, nu RELX, werd in voorgaande jaren vaak op uitnodiging mede bezocht door gepensioneerde VGEO-leden. Met name door ex-werknemers van de Amsterdamse vestiging die zo oud-collega's weer eens ontmoeten. Zo'n uitnodiging wordt niet meer verzonden omdat we van pensioenfondsen SPEO overgingen naar het PGB. Navraag door de VGEO leerde dat de

oud-werknemers niettemin nog welkom zijn. De receptie vindt begin januari plaats in het bedrijfsrestaurant van de torenflat aan de Radarweg. Belangstellenden gelieven zich op te geven bij onze penningmeester Ger de Rooij en krijgen dan meer details.

Omzet Relx Group weer gestegen

In het derde kwartaal is de omzet van Relx weer gestegen in hetzelfde tempo als voorheen. In de eerste negen maanden van het jaar werd een omzetgroei van 4% behaald. Net als vorig jaar lopen de resultaten van de divisie Risk & Business Analytics voorop. Bij dit onderdeel, dat bedrijven en instellingen zoals verzekeringsmaatschappijen voor-

ziet van data, bedroeg de onderliggende omzetgroei 8%. Ook de beurzendivisie (Exhibitions) deed het goed met een omzetgroei van 5%. Bij de juridische en wetenschappelijke uitgaven was dat 2%. Inmiddels is 93% van de voor 2017 aangekondigde terugkoop van aandelen ter waarde van 800 miljoen euro uitgevoerd.

Wat vindt u daar nou van?

Merendeel blijft bij zijn/haar zorgverzekeraar

Het is weer zo ver. We kunnen kiezen voor een andere ziekenkostenverzekeraar. Worden bestookt met aanbiedingen. De door ons geïnterviewden doen er niet aan mee. Ze voelen zich prima bij hun huidige verzekeraar. Het merendeel gelooft niet zo in de concurrentie, heeft goede ervaringen met zijn verzekeraar, of ziet de meerwaarde van alle prijs- en kwaliteitsvergelijkingen niet in.

H. Smeitink, Zelhem

„Nee, ik overweeg niet om over te stappen naar een andere zorgverzekering. Ik ben hier altijd bij aangesloten geweest en het bevalt goed. Onlangs heb ik weer andere verzekeraars langs zien komen; ik heb ze wel even bekeken maar me er niet écht in verdiept. Qua prijs zit ik wel goed, heb ik gezien. Een paar jaar geleden heb ik twee keer een tia gehad; beide keren een aantal dagen in het ziekenhuis gelegen en nooit een rekening gezien. Ach en die concurrentie? Daar maak ik me niet druk om, ze bekijken het maar.”

Mw. M. de Kruijff, Almere

„Ik stap beslist niet over naar een andere zorgverzekeraar; heb wel eens aanbieders vergeleken maar er zit niemand bij met een groot verschil in premie. Voor mij misschien minder belangrijk ook want ik heb weinig zorg nodig: geen medicijnen, geen rollator – ik sport viermaal per week – alleen een bril en een gebitsprothese. De aanvullende verzekering heb ik voor ziekenhuisopname en eventuele opvang in een

verpleeghuis. Toen ik tien jaar geleden ernstig ziek was, is de ziekenhuisopname prima geregeld. Ik was en ben het niet eens met het bewerkstelligen van concurrentie. Het oude ziekenfonds werkte prima.”

D. Zonneveld, Numansdorp

„Concurrentie tussen zorgverzekeraars vind ik een prima idee. Maar ik heb geen behoefte om van verzekeraar te veranderen. Al jaren ben ik verzekerd bij Menzis en die hebben me altijd uitstekend geholpen. Er komen zoveel zorgaanbieders voorbij maar de verschillen zijn klein en de moeite niet waard om te veranderen. Ik ben lid van de Consumentenbond en die geven een prima overzicht waarmee ik heel snel die vergelijking kan maken; daar ga ik geen uren voor zitten.”

Mw. J.S.W. de Roo-Swaving, Hengelo (Gld.)

„Ik moet er niet aan denken om van zorgverzekeraar te wisselen, al die toestanden... Zilveren Kruis bevalt me best en ik heb geen behoefte aan een andere verzekeraar. Nu ben ik bevoorrecht want ik heb nooit zorg nodig gehad: geen medicijnen, geen fysio, niks. En ik denk dat het ook niet zo veel scheelt; de ene verzekering lijkt misschien iets goedkoper maar is volgend jaar weer duurder, zo blijf je elk jaar bezig. Ik heb een zwager in Rotterdam die heeft een verzekering waarbij iedereen altijd hetzelfde betaalt. Die heb ik wel eens overwogen. Nog niet gedaan, dat kan altijd nog.”

De interviews zijn eind november gehouden door Wil Langenbarg

ECB begint met afbouwen opkoopprogramma

Eind oktober kwam de Europese Centrale Bank (ECB) dan eindelijk met de langverwachte afbouw van het grootscheepse opkoopprogramma. De bank kocht maandelijks voor € 60 mrd aan schuld papier op, vooral staatsobligaties van eurolanden. Deze actie wordt ook wel omschreven als 'geld bijdrukken', omdat door het opkopen extra geld in circulatie komt. Vanaf januari wordt het bedrag gehalveerd, vooralsnog tot en met september. Er is nog niet besloten tot een definitief einde van het programma. Voorlopig blijven de rentes dus laag.

Officieel is het oorspronkelijke doel van het programma de inflatie op te drijven. Die moet de middellange termijn op 1,9% liggen. Enkele jaren geleden lag de prijsstijging dicht bij nul, met de kans op deflatie. Dan dalen de prijzen maar vervolgens ook de lonen en uitkeringen; een economisch ongewenste situatie. Het is echter goed mogelijk dat andere motieven dan inflatie een rol spelen, zoals het aanjagen van de economie. Want door het opkoopbeleid zakt de rente en daalt de euro in waarde, wat de export bevordert. Boze tongen beweren zelfs dat voorzitter Mario Draghi gewoon de overheid van zijn eigen Italië een plezier wil doen met lage rente.

Zeepbellen

De noordelijke landen, waaronder Nederland bij monde van Klaas Knot van De Nederlandsche Bank, wilden allang een einde aan de ongekende opkoopoperatie. Die brengt op termijn namelijk ongewenste effecten met zich mee. Door de lage rentes zoeken beleggers naar alternatieven met beter rendement. Maar dat gaat gewoonlijk gepaard met meer risico. Er ontstaan zeepbellen in onveilige beleggingscategorieën. Bovendien kampen pensioenfondsen met de lage rente. Die maakt de toekomstige verplichtingen heel duur, zodat de dekkingen slechts langzaam verbeteren, ondanks goede beleggingsresultaten.

Sportieve senioren

Nederland telt steeds meer 65-plussers. Op 1 januari van dit jaar waren er 3,2 miljoen, ruim 1 miljoen meer dan twintig jaar geleden, blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De meeste van hen zijn behoorlijk vitaal. Het CBS meldt dat bijna 16 procent van de mensen tussen de 65 en 75 jaar in 2016 een abonnement had op een sportschool, en nog eens 15 procent

lid was van een sportvereniging. Van de 75-plussers sport een kwart wekelijks. Ook fietsen ouderen vaak, gemiddeld 2,6 kilometer per persoon per dag. Ter vergelijking: mensen tussen de 25 en 35 fietsen 2,2 kilometer per dag. Mobiliteit in de vorm van fietsen, lopen en sporten is misschien wel het belangrijkste voor een vitaal leven op de oude dag. Wie er zelfstandig op uit kan, blijft dingen ondernemen en houdt zo ook contact met de samenleving.

Gezondheidsgevoel is in verpleeghuis niet minder

Ouderen die in een verpleeg- of verzorgingshuis wonen voelen zich even vaak gezond als leeftijdgenoten die thuis wonen. Dit ondanks het feit dat zij fysiek minder kunnen en vaker ziek zijn. Dit blijkt uit een onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Een andere opmerkelijke conclusie is dat zelf-

standig wonende 85-plussers zich in de loop der jaren steeds ongezonder voelen. Maar voor hun leeftijdsgenoten in een tehuis zou het tegenovergestelde gelden.

Wijsheid

„Mensen vergeten wat je zei of deed. Maar ze vergeten nooit het gevoel dat je hen gaf.”

ALS U DIT MAAR WEET

Hoe reageert u emotioneel op uw pensioen? Laat een hersenscan maken! Onder aankomende pensioentrekkers is dit al uitgetest door ambtenarenpensioenfondsen ABP. Wat blijkt: Werknemers hebben meer vertrouwen in hun pensioenpotje als ze begrijpen hoe hun mogelijke pensioenuitkering er op de lange termijn uitziet!

Meer dan driekwart van de zorgverleners in de ouderenzorg lijdt volgens beroepsorganisatie V&VN onder het vele werk. De grootste klacht is stress.

2016 was vergeleken met 2015 een prima beleggingsjaar voor veel pensioenfondsen. De honderd grootsten haalden een gemiddeld totaalrendement van 10,2% inclusief derivaten. Holland Casino gaat aan top met 16,3% rendement.

Pensioenfondsen boos over hoge rekening van Mijnoverheid en DigiD

De Nederlandse pensioenfondsen zijn verontwaardigd over de rekening die zij gaan krijgen voor het gebruik van de digitale brievenbus Mijnoverheid en voor DigiD, waarmee mensen zich online kunnen identificeren. Ook ons pensioenfonds PGB heeft deze methode dit voorjaar ingevoerd.

Het kabinet heeft besloten dat de kosten voor het gebruik van DigiD en Mijnoverheid voortaan betaald moeten worden door de gebruikers. De Pensioenfederatie zegt volgend jaar een rekening van € 2 mln te verwachten, uitgaand van een prijs van € 0,14 per inlog en € 0,56 per verzonden bericht. Dat is volgens de Pensioenfederatie duurder dan in de markt. „Voor dat bedrag kunnen we ook weer terug naar briefpost”, aldus een woordvoerder.

De Pensioenfederatie heeft een brandbrief gestuurd naar de door de regering aangestelde Digicommissaris Bas Eenhoorn. De belangenorganisatie van de fondsen schrijft dat de te verwachten prijs 'prohibitief hoog' is en noemt de onverwachte kosten 'bestuurlijk onfatsoen'.

Steeds meer pensioenfondsen maken gebruik van DigiD om deelne-

mers toegang te geven tot persoonlijke informatie over hun pensioen. Dat wordt aangemoedigd door de overheid, maar is niet verplicht. Daarnaast is er de website mijnpensioenoverzicht.nl, waar op mensen hun te verwachten inkomen na pensionering kunnen zien. De kosten van die site zullen met € 600.000 stijgen. Dit bedrag wordt door de sector, en dus door de pensioendeelnemers, opgebracht.

Voor het blok gezet

Dat de prijsverhoging eenzijdig wordt opgelegd en al eind dit jaar ingaat maakt de pensioenfondsen extra boos. Voor die tijd een alternatief regelen is niet te doen. „Wij worden domweg voor het blok gezet.” De Pensioenfederatie wil daarom dat op zijn vroegst vanaf 2019 kosten bij de pensioenfondsen in rekening worden gebracht. De Pensioenfederatie waarschuwt ook dat de in haar ogen hoge kosten leiden tot versnippering van de digitale infrastructuur. Pensioenfondsen zullen op zoek gaan naar goedkopere oplossingen dan DigiD en Mijnoverheid.nl. „Een pensioenfonds is een private organisatie die zonder winstoogmerk handelt”, aldus de brief. „Hoewel veel pensioenfondsen het gebruik van DigiD en Mijnoverheid toejuichen, zal bij de keuze voor het gebruik hiervan het kostenaspect zwaar wegen.”

Doodgewoon

Ze zit bescheiden op het einde van de bank. Ze is niet zo'n poeha persoon die, met armen en benen wijd, midden op een bank gaat zitten. Nee, ze is heel gewoon, doodgewoon.

Ze trekt met twee handen haar vest strak om haar heen, zoals iemand doet die weinig onderhuids vet heeft. Haar handen zijn knokig van het spoelen van de was in koud water. Haar knokkels en verkromde vingers doen eerder denken aan de klauwen van een roofvogel dan aan de slanke handen van de violiste die ze ooit was. Of wilde zijn.

Haar echtgenoot was kapitein op een bevoorradingschip. Totdat zijn boot in de Javazee naar de bodem ging. Het was een geluk bij een ongeluk dat hij aan de wal zijn been brak. Toen hij uit het ziekenhuis in Soerabaja kwam, kon hij niet direct terug naar Nederland. Ondernemend als hij was, en zoon van een tuinder, kocht hij een tabaksplantage.

De brief was twee maanden onderweg geweest. Of ze bij hem wilde komen. Dat deed ze. In haar bagage haar dierbare viool. Zes maanden later werden zij beiden ziek. Haar man overleed, zij redde het terug naar Nederland. Niemand zat op haar te wachten en dat gold ook voor heel veel kinderen. Ze had geluk: als enig erfgenaam van een oom kreeg zij de beschikking over een groot huis en een niet overdreven, maar toereikende toelage om in dat huis weeskinderen uit Nederlands-Indië op te vangen. Zo had ze toch een gezin.

Allemaal zijn ze uitgevlogen. Fotolijstjes op de schoorsteenmantel en de lederen koffer die haar vergezelde naar de Oost, gevuld met lieve brieven. Ver weg allemaal.

Op een dag belde ik er aan met een collectebus. We raakten aan de praat, ik mocht een kopje thee meedrinken en hoorde hoe de pendule de weg naar het

einde wegtikte. Ik woonde om de hoek en eerst wekelijks, de laatste weken bijna dagelijks, ging ik bij haar langs, om steeds meer voor haar te gaan zorgen.

En nu zit ze daar, op het einde van de bank. Ze heeft een boterham gegeten en een kopje thee gedronken. Haar blik gericht op de fotolijstjes reizen haar gedachten naar Zuid-Afrika, naar Nieuw-Zeeland, naar Amerika; kinderen uit de tropen aarden niet altijd in het koude Holland. Haar oudste dochter woont in Groningen, ja die is vorige week nog geweest. Ze was erg blij dat ik een oogje op haar pleegmoeder houd.

Terwijl ik de schone was van de lijn haal hoor ik een plof. Zij ligt op de grond. Voorover gerold. Ik snel naar haar toe. „Wat is er?” vraag ik bezorgd. Ik hijs haar overeind en zie aan haar starende ogen dat zij is heengegaan. De huisarts belooft over een uur bij ons te zijn.

In haar telefoonklapper: de kruidenier, de bakker, de slager... Aha, de dochter in Groningen, die moet maar zo snel mogelijk komen. Ik help dan wel een oud mensje, maar ik ben niet eigen. Ik bel haar op. Ze zegt botweg: „Ik ben geen eigen kind. Regel jij het maar, jij zorgt toch voor haar?”

Ja da-ag!

Ik voel me bijna een inbreker als ik op zoek ga naar de papieren van een mogelijke begrafenisverzekering, een testament, het huis. Ik heb dit nog nooit bij de hand gehad. Maar het hoort bij het leven. Het is in wezen doodgewoon.

Alles ligt keurig bij elkaar. Bovenop ligt een envelop met mijn naam. Ze benoemt mij tot enig erfgenaam en vraagt of ik haar huis een goede bestemming wil geven. Zij was doodgewoon. Zorgde waar nodig. De viool houd ik als aandenken.

Reacties: pmj.fiedeldijdop@quicknet.nl

Markant uitgever Willem Pluygers (103)

Op 28 oktober is op 103-jarige leeftijd Willem Pluygers overleden. Deze markante figuur begon na een grafische opleiding in 1936 bij de Nieuwe Rotterdamse Courant. In 1946 richtte hij het Algemeen Dagblad op als krant voor het grote publiek. Na de fusie van de Dagbladunie met Elsevier was Pluygers daar nog enige tijd voorzitter van de raad van bestuur.

Lang hielden de opbrengsten van het AD de dure redactie en correspondenten van de NRC in stand. In 1964 bracht Pluygers de kranten samen met het Algemeen Handelsblad onder in de Nederlandse Dagbladunie. Alleen door volharding lukte het hem in 1970 om de NRC en het Handelsblad samen te voegen, vooral om de kosten te drukken van de twee zogenaamde kwaliteitskranten.

Affiniteit met uitgeversvak

Pluygers hield van zijn drukpersen alsof het zijn kinderen waren. Als om kwart over twee 's middags de persen nog niet denderden om de NRC te drukken, stootte hij de gang op: „Waarom wordt er niet gedrukt?!“ Door zijn affiniteit met de technische kant van het uitgeversvak, was hij de concurrentie steeds een stap voor. De NRC was in 1963 het eerste bedrijf in Nederland dat kleurenadvertenties kon drukken en een jaar later de eerste in Europa die een computer in gebruik nam op de zetterij. Ook gebruikte NRC Handelsblad begin jaren tachtig als eerste een straalverbinding om de gezette krant over te seinen. Daardoor hoefden er geen matrijzen meer door het verkeer te worden vervoerd om de krant op meerdere plaatsen tegelijk te drukken.

'Woeste Willem'

Pluygers was klein van stuk maar had een grote mond. 'Woeste Willem' werd hij genoemd. Maar waar zijn mededirecteuren konden lijden onder zijn dominantie, profiteerden zijn ondergeschikten van zijn hartelijkheid en loyaliteit. Hij was gewend door het bedrijf te lopen en her en der een praatje te maken met het technische personeel. Toen de hoofdredacteuren van NRC en Handelsblad van de fusie gebruik wilden maken om vijf minder capabele redacteuren te lozen, vond zij hem vierkant tegenover zich. Tot op het laatst bleef hij geïnteresseerd in de kranten, met name NRC waar het allemaal begon.

PGB belegt niet meer in tabak

Pensioenfonds PGB belegt niet meer in bedrijven die tabak produceren. Ook is de lijst met bedrijven waarin niet wordt belegd omdat ze zijn betrokken bij de productie van controversiële wapens uitgebreid. Zo is de wens ingevuld van een overgrote meerderheid van onze deelnemers en gepensioneerden om niet langer te beleggen in de tabaks- en wapenindustrie.

Aandelen en obligaties verkocht
Concreet betekent dit dat Pensioenfonds PGB niet meer actief belegt in bedrijven die hun omzet voor minstens 25 procent uit tabaksproducten halen. Aandelen en obligaties in dergelijke bedrijven worden of zijn verkocht. Datzelfde geldt voor bedrijven die betrokken zijn bij de productie van wapens met witte fosfor of verarmd uranium.

Deelnemersonderzoek meegenomen in beleid

Pensioenfonds PGB wil rekening houden met de mening van zijn deelnemers over de maatschappelijke kanten van het beleggen. Daarom hebben zij hiernaar in 2016 onderzoek gedaan. In zijn algemeenheid gaven deelnemers aan dat duurzaam beleggen belangrijk is, maar niet ten koste mag

AOW-leeftijd gaat voor het eerst niet omhoog

De AOW-leeftijd gaat in 2023 niet omhoog, liet het ministerie van Sociale Zaken begin november weten. De leeftijd waarop mensen met pensioen kunnen gaan is vanaf 2022 gekoppeld aan de levensverwachting. De aanvankelijk hogere levensverwachting werd naar beneden bijgesteld. Dat is voor het eerst sinds 2013. Dit spoort aardig met de toenemende maatschappelijke weerstand tegen een voortgaande verhoging van de AOW-leeftijd.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is de veroorzaker van dit besluit. Daar werd de levensverwachting van Nederlanders lager geraamd. Het effect hiervan merken ze pas op latere termijn. Vijf jaar geleden is besloten om de AOW-leeftijd in etappes te verhogen om de uitkering betaalbaar te houden. De leeftijd waarop mensen met pensioen kunnen gaan wordt in 2018 66 jaar. In 2019, 2020 en 2021 komen daar elk jaar vier maanden bij. De AOW-leeftijd in 2021 zal dus 67 jaar zijn. In 2023 wordt dit nu 67 jaar en drie maanden evenals in 2022. Elk jaar daarna wordt gekeken of de AOW-

leeftijd moet worden verhoogd. Zo'n verhoging moet vijf jaar van tevoren aangekondigd worden, zodat mensen tijd hebben om zelf aanvullende maatregelen te nemen, zoals extra sparen of een verzekering afsluiten.

Protesten

Inmiddels komt er steeds meer protest tegen deze verhoging. De FNV deed een oproep om in elk geval tot 2020 de leeftijd waarop werknemers mogen stoppen niet verder te verhogen. Volgens de vakbond slepen vooral de mensen met de laagste inkomens en de zwaarste banen zich nu naar de eindstreep. Dit heeft in verschillende sectoren, zoals bij de brandweer en in de bouw, al tot acties geleid. Werkgevers zijn niet bereid afspraken te maken om werknemers tot hun pensioen gezond aan het werk te houden en de overheid stimuleert regelingen hiervoor te weinig, stelt de FNV.

Door de AOW-leeftijd tijdelijk te bevriezen op het huidige niveau (65 jaar en negen maanden) wordt ruimte geschapen voor een 'brede maatschappelijke discussie', aldus de bond. Minister Wouter Koolmees van Sociale Zaken heeft het voorstel van de FNV meteen al verworpen. Het bevriezen of verlagen van de AOW-leeftijd kost miljarden euro's per jaar. Jongeren betalen daarvoor volgens hem de rekening. „Dat wil dit kabinet niet.“

Misverstand over VGEO-lidmaatschap

De VGEO is gebleken dat er soms misverstand optreedt over het gecombineerde lidmaatschap van onze ledenorganisatie en de PGB-belangenvereniging VvG-PGB. Wie lid is van VGEO is daarmee automatisch lid van VvG-PGB. Het lidmaatschap daarvoor wordt door ons aan VvG-PGB afgedragen en wordt afgetrokken van uw normale jaarlijkse VGEO-bijdrage. Echter wie alleen lid wordt van VvG-PGB is daarmee niet automatisch lid van de VGEO. Er bestaat ook een misverstand dat sinds de opheffing van SPEO daarmee het VGEO-lidmaatschap ook niet langer mogelijk of nuttig is en men alleen nog terecht kan bij het VvG-PGB. Maar onze belangenvereniging VGEO staat los van het niet langer bestaan van SPEO, zoals de meesten weten. Ook binnen het PGB-pensioenbeleid laat de VGEO zijn stem horen.

gaan van het rendement. In de top 3 van ongewenste beleggingen staan kinderarbeid, wapenindustrie en tabaksindustrie. Bedrijven die kinderarbeid gebruiken waren al uitgesloten, net als bedrijven die betrokken zijn bij clusterminerie, anti-persoonsmijnen, chemische en biologische wapens.

IN MEMORIAM

De volgende leden zijn ons ontvallen:

D.H. Huis, Voorburg
D. van Duijkeren, Haarlem